

*Nieuwe regeling van het kwekersrecht alsmede van het
verkeer met teeltmateriaal van landbouw-
en tuinbouwgewassen*
(Zaaizaad- en Plantgoedwet)

VIERDE NOTA VAN WIJZIGINGEN
(Ingezonden 29 november 1965)

Nr. 15

Het nader gewijzigd ontwerp wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 4 vervalt.

B. Aan artikel 11, vierde lid, wordt toegevoegd:

Op deze termijn is de Algemene termijnenwet niet van toepassing.

C. Artikel 14 wordt als volgt gelezen:

Onze Minister stelt regelen vast voor de vergoeding van reizen verblijfkosten en voor de uitkering van een vacatiegeld aan de voorzitter, de vice-voorzitters en de leden. Aan de voorzitter en de vice-voorzitters kan Onze Minister in plaats van een vacatiegeld een vaste jaarlijkse vergoeding toekennen.

D. In artikel 21, derde lid, wordt in plaats van de woorden „het merkrecht, welk hem in enige Uniestaat met betrekking tot deze benaming mocht toekomen” gelezen: de rechten welke hem in enige Uniestaat met betrekking tot deze benaming mochten toekomen.

E. Artikel 23, eerste lid, wordt als volgt gelezen:

1. Indien het gebruik van een ingeschreven benaming voor teeltmateriaal van het ras, waarvoor deze is ingeschreven, op grond van een aan een ander met betrekking tot deze benaming toekomend recht bij rechterlijke uitspraak wordt verboden, haalt de voorzitter van de Raad op verzoek van de meest gerede partij de ingeschreven benaming door en schrijft hij een voorlopige aanduiding als benaming in, zo mogelijk in overleg met de houder van het kwekersrecht, onderscheidenlijk met de kweker van een in artikel 19, tweede lid, bedoeld ras.

F. In artikel 26, eerste en tweede lid, wordt telkens na „artikel 20a” toegevoegd: en artikel 23, tweede lid.

G. Artikel 29, eerste lid, aanhef wordt als volgt gelezen:

1. Met ingang van een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen tijdstip, dat voor de onderscheidene gewassen verschillend kan zijn, kan voor een nieuw ras kwekersrecht worden verleend. Het kwekersrecht wordt verleend, indien het ras:

H. Artikel 30 vervalt.

I. In artikel 38 wordt na 20, ingevoegd: 20a,.

J. Artikel 43, eerste lid, wordt als volgt gelezen:

1. De houder van een kwekersrecht is verplicht de licenties te verlenen welke in het belang van de voorziening van de markt met teeltmateriaal tegen redelijke voorwaarden noodzakelijk zijn.

K. Artikel 44, tweede lid, wordt als volgt gelezen:

2. Alvorens te beslissen stelt de Raad partijen in de gelegenheid binnen een door de Raad te bepalen termijn alsnog tot overeenstemming te geraken, waarbij de Raad zodanige aanwijzingen geeft, als hij in het belang van de voorziening met teeltmateriaal gewenst acht.

L. Artikel 44, derde lid, wordt als volgt gelezen:

3. Bij gebreke van overeenstemming beslist de Raad, na partijen te hebben gehoord. In de beslissing worden de omvang van de licentie, het bedrag van de aan de houder van het kwekersrecht te betalen vergoeding, alsmede de te verstrekken hoeveelheid teeltmateriaal en de daarvoor te betalen vergoeding vastgesteld. De Raad kan bij de beslissing aan de verkrijger van de licentie het stellen van zekerheid binnen een bepaalde termijn opleggen.

M. Artikel 45 wordt als volgt gelezen:

1. De houder van een kwekersrecht kan een openbaar aanbod doen tot licentieverlening. Het aanbod wordt, indien de Raad zich, gelet op het belang van de voorziening van de markt met teeltmateriaal tegen redelijke voorwaarden, met de voorwaarden voor de licentieverlening verenigt, op kosten van de houder van het kwekersrecht door de zorg van de Raad bekend gemaakt in de *Nederlandse Staatscourant*.

2. Een ieder, die van het aanbod gebruik wenst te maken, verkrijgt een licentie door bij aangetekende brief aan de Raad kennis te geven, dat hij het aanbod aanneemt.

3. De licentie wordt in het Nederlands Rassenregister ingeschreven en werkt eerst na de inschrijving. Zij werkt van dat tijdstip af ook tegenover hen, die na het tijdstip van de in het eerste lid bedoelde bekendmaking rechten op het kwekersrecht hebben verkregen.

4. Het openbaar aanbod is onherroepelijk, behoudens het bepaalde in de volgende leden.

5. De houder van het kwekersrecht kan, voor het eerst na een jaar na de inschrijving van de licentie in het Nederlands Rassenregister, onder goedkeuring van de Raad de voorwaarden, waaronder de licentie is verleend, wijzigen.

6. Indien de Raad van oordeel is, dat de voorwaarden gewijzigd dienen te worden, stelt hij de houder van het kwekersrecht hiervan in kennis. In dat geval is de houder van het kwekersrecht verplicht binnen een door de Raad te stellen termijn, welke tenminste twee maanden bedraagt, een voorstel tot wijziging te doen, bij gebreke waarvan de Raad de voorwaarden ambtshalve wijzigt.

7. De wijziging wordt door de zorg van de Raad bekend gemaakt in de *Nederlandse Staatscourant*.

N. Ingevoegd wordt een nieuw artikel 46, luidende:

Artikel 46. 1. Indien Onze Minister van oordeel is, dat de voorziening van de markt met teeltmateriaal van een ras tegen redelijke voorwaarden onvoldoende is, deelt hij zulks schriftelijk en onder opgave van redenen aan de houder van het kwekersrecht mede en stelt hij deze gedurende een termijn van een maand in de gelegenheid een openbaar aanbod, als bedoeld in artikel 45, onder door Onze Minister goedgekeurde voorwaarden te doen.

2. Blijft een aanbod ingevolge het eerste lid achterwege, dan zal de Raad met inachtneming van de door Onze Minister gegeven aanwijzingen een zodanig aanbod doen en dit op kosten van de houder van het kwekersrecht in de *Nederlandse Staatscourant* bekend maken.

3. Artikel 45, tweede tot zevende lid, is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat de Raad bij de uitoefening van zijn daar omschreven bevoegdheden de aanwijzingen van Onze Minister in acht neemt.

O. Artikel 47, eerste lid, vervalt. Het tweede lid wordt als volgt gelezen:

2. Door een licentie wordt de bevoegdheid verkregen de daarin omschreven handelingen te verrichten, welke krachtens artikel 41, eerste lid, aan anderen dan de houder van het kwekersrecht niet vrijstaan.

In het vierde lid wordt in plaats van „44 en 45” gelezen: 44, 45 en 46.

P. In artikel 51 wordt het tweede lid gelezen:

2. Na de inschrijving van het procesverbaal zal de houder van het kwekersrecht, tegen wie het beslag is gedaan, dit niet mogen vervreemden of bezwaren en zullen geen licenties mogen worden verleend.

Het derde lid vervalt.

Het vierde en vijfde lid worden als volgt gelezen:

4. De voor de inschrijving nog niet betaalde licentievergoedingen zijn na aanzegging bij deurwaardersexploitant aan de licentiehouders, van rechtswege in het beslag begrepen.

5. De licentievergoedingen worden — ingeval het beslag strekt tot bewaring van recht, nadat het bij gewijsde is van waarde verklaard — betaald aan de inbeslagnemer, teneinde met de opbrengst van het kwekersrecht naar de rang der schuldvorderingen te worden verdeeld.

Q. Artikel 52 wordt als volgt gelezen:

De duur van het kwekersrecht bedraagt tenminste vijftien en ten hoogste vijftientig jaar vanaf de dagtekening van het kwekersrecht. Voor wijnstokken, vruchtbomen en hun onderstammen, laanbomen en sierbomen bedraagt de minimum duur achttien jaar. Bij algemene maatregel van bestuur wordt voor de verschillende gewassen de duur nader bepaald.

R. In artikel 53, derde lid, vervallen de woorden „anders dan ingevolge artikel 45” en de daarvoor en daarna geplaatste komma's.

S. In artikel 54, derde lid, vervallen de woorden „anders dan ingevolge artikel 45” en de daarvoor en daarna geplaatste komma's.

T. In artikel 69 wordt in plaats van „paragraaf” gelezen: afdeling.

U. In artikel 73 wordt onder *a* in plaats van „44 en 47, vierde lid.” gelezen: 44, vierde lid, 45, derde lid en 47, vierde lid, en worden onder *b* de woorden „45, derde lid” geschrapt.

V. De artikelen 74, 75, 76, 77 en 78 vervallen.

W. Artikel 86, vierde lid, vervalt.

X. Artikel 90 wordt als volgt gelezen:

1. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald, welke categorieën teeltmateriaal van rassen behorende tot een krachtens artikel 93 aangewezen landbouwgewas, in het verkeer gebracht, verder verhandeld en uitgevoerd mogen worden.

2. Om kweektechnische redenen kan bij algemene maatregel van bestuur ten aanzien van daarbij aangewezen gewassen, als bedoeld in het eerste lid, worden bepaald, dat daarbij aangewezen categorieën van teeltmateriaal van tot die gewassen behorende rassen uitsluitend mogen worden voortgebracht en in het verkeer gebracht door de houder van het kwekersrecht van het betreffende ras, of, indien voor het ras geen kwekersrecht bestaat, door de voor het ras aangewezen instandhouders.

3. De aanwijzing van instandhouders geschiedt door de Raad. Indien dit om kweektechnische redenen noodzakelijk is, wijst de Raad één instandhouder aan. Deze laatste is verplicht onder daartoe door de Raad te stellen voorwaarden aan anderen, die daartoe de wens kenbaar hebben gemaakt, voor de voortbrenging van teeltmateriaal geschikt uitgangsmateriaal te verstrekken.

Y. Artikel 91 wordt als volgt gelezen:

Van een op grond van artikel 19, tweede lid, ingeschreven ras mag uitsluitend teeltmateriaal in het verkeer gebracht, verder verhandeld en uitgevoerd worden door de kwekers van het ras, alsmede door degene, die van de kweker voor de voortbrenging van teeltmateriaal geschikt uitgangsmateriaal heeft verkregen.

Z. Voor de tekst van artikel 95 wordt het cijfer 1 geplaatst.

Aan dit artikel wordt toegevoegd een tweede lid, luidende:

2. De keuringsinstelling verstrekt aan de houder van een kwekersrecht op diens verzoek jaarlijks een opgave van de aangeslotenen, die teeltmateriaal van zijn ras hebben voortgebracht en van de betreffende hoeveelheden, en verleent desverlangd medewerking bij de inning van de licentierechten.

AA. In artikel 100 wordt in plaats van „3, 4, 19, 45, 87, 89, 90 en 93” gelezen: 3, 19, 29, 52, 87, 89, 90 en 93.

AB. Het opschrift van Hoofdstuk IX wordt gelezen: Strafbepalingen.

AC. Na artikel 104 wordt het volgende opschrift geplaatst: Hoofdstuk X:

Overgangs- en Slotbepalingen.

en worden ingevoegd de volgende artikelen.

Artikel 104a. 1. De inhoud van het Centraal Rassenregister, bedoeld in artikel 2 van het Kwekersbesluit 1941, zoals dit register op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet luidt, wordt met ingang van dat tijdstip ambtshalve overgenomen in het Nederlands Rassenregister. De door inschrijving in het Centraal Rassenregister verkregen en ten tijde van het inwerkingtreden van deze wet nog lopende kwekersrechten blijven van kracht, met dien verstande, dat deze kwekersrechten, in afwijking van het bepaalde in artikel 38, derde lid, als dagtekening verkrijgen de datum van inschrijving van het ras in het Centraal Rassenregister, en dat in afwijking van het bepaalde krachtens artikel 52 de duur van deze kwekersrechten vijftienvijftig jaren bedraagt, en voor rozen zeventien jaren.

2. Voor rassen, waarop ten tijde van het inwerkingtreden van deze wet het bepaalde in artikel 7, tweede lid, of 46, van het Kwekersbesluit 1941 van toepassing was, blijven in afwijking van het bepaalde bij of krachtens deze wet, de artikelen 7, tweede lid, 40—44 en 46 van het Kwekersbesluit 1941 van toepassing tot 1 juli van het jaar volgende op dat, waarin deze wet in werking treedt of zoveel langer als bij algemene maatregel van bestuur zal worden bepaald.

3. De op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet krachtens artikel 31 van het Kwekersbesluit 1941 ingestelde rassenlijsten worden met ingang van dat tijdstip geacht te zijn rassenlijsten in de zin van artikel 79.

4. De op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bij de in artikel 6 van het Kwekersbesluit 1941 bedoelde Raad voor het kwekersrecht aanhangige aanvragen en verzoeken, zijn met ingang van dat tijdstip van rechtswege aanhangig bij de Raad in de staat, waarin zij zich alsdan bevinden, met dien verstande, dat:

a. een aanvraag ter inschrijving in het Centraal Rassenregister beschouwd wordt als een aanvraag tot verlening van kwekersrecht, en

b. een aanvraag, die betrekking had op een ras, als bedoeld in artikel 19, tweede lid, beschouwd wordt als een aanvraag tot inschrijving van het ras in het Nederlands Rassenregister, en

c. een verzoek tot overschrijving van een inschrijving in het Centraal Rassenregister geldt als een opeising van het kwekersrecht in de zin van artikel 56.

De Raad draagt zorg voor de nodige aantekeningen in het Nederlands Rassenregister.

5. De op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bij de Raad van Beroep voor het kwekersrecht, bedoeld in artikel 23 van het Kwekersbesluit 1941 aanhangige zaken zijn met ingang van dat tijdstip van rechtswege aanhangig bij de Afdeling van Beroep in de staat, waarin zij zich alsdan bevinden. De Raad draagt zorg voor de nodige aantekeningen in het Nederlands Rassenregister.

6. De op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet ingevolge de artikelen 23, 24 of 28 van het Kwekersbesluit 1941 bij de Raad van Beroep, het Gerechtshof te 's-Gravenhage of de Hoge Raad aanhangige zaken worden behandeld en beslist overeenkomstig de bepalingen van het Kwekersbesluit 1941.

7. Ten aanzien van rassen, welke ten tijde van het inwerkingtreden van deze wet op een rassenlijst staan, blijft het bepaalde in artikel 87, eerste lid, buiten toepassing:

a. indien op dat tijdstip met betrekking tot het ras een aanvraag, als in het vierde lid, onder a of b bedoeld, aanhangig is, totdat de Raad op de aanvraag heeft beslist;

b. totdat een maand na het inwerkingtreden van deze wet is verstreken, of indien binnen die maand alsnog een aanvraag ter verlening van kwekersrecht of inschrijving in het Nederlands Rassenregister, als bedoeld in artikel 19, tweede lid, is ingediend, totdat de Raad op die aanvraag heeft beslist.

Artikel 104b. De Wet beroep Administratieve Beschikkingen wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 1, eerste lid, onder g, wordt in plaats van „de Octrooiraad” gelezen: de Octrooiraad en de Raad voor het Kwekersrecht.

Artikel 104c. 1. De volgende bezettingsregelingen vervallen:

a. het Kwekersbesluit 1941, Verord. bl. 1942, 8;

b. de beschikking van de secretaris-generaal van het Departement van Landbouw en Visserij van 24 juni 1942 betreffende de inwerkingtreding van het Kwekersbesluit 1941, *Staatscourant* 1942, 120;

c. het Reglement van de Raad voor het Kwekersrecht, *Staatscourant* 1942, 120.

2. Ingetrokken worden:

a. de Keuringswet tuinbouwzaden en -plantgoed;

b. de Wet van 31 december 1920, *Staatsblad* 957.

AD. Artikel 105 wordt gelezen als volgt:

1. Deze wet kan worden aangehaald als Zaaizaad- en Plantgoedwet.

2. Zij treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

TOELICHTING

Zoals in de Nota naar aanleiding van het Verslag inzake het Wetsontwerp tot goedkeuring van het op 2 december 1961 te Parijs tot standgekomen Internationale Verdrag tot bescherming van Kweekprodukten met bijlage en verklaring (7160 (R 340)) is medegedeeld, geeft een aantal opmerkingen in genoemd Verslag aanleiding het onderhavige wetsontwerp nog op een aantal punten te wijzigen. In hoofdzaak gaat het hierbij om de terminologie in verband met de E.E.G.-richtlijnen en om de beperkingen op het uitsluitend recht in verband met artikel 9 van het Verdrag. De ondergetekenden hebben ge-

meend van deze gelegenheid gebruik te moeten maken het wetsontwerp aan te vullen met enige overgangsbepalingen, waardoor het mogelijk wordt het tijdstip van inwerkingtreding van de wet bij Koninklijk Besluit te bepalen, zodat eerder tot ratificatie van het vermoedelijk reeds in 1966 in werking-tredende Verdrag zal kunnen worden overgegaan.

Tenslotte is van de gelegenheid gebruik gemaakt op punten van ondergeschikt belang nog enkele verbeteringen aan te brengen.

Ten gerieve van de Tweede Kamer hebben de ondergeteken-

den ervan afgezien de uit deze nota van wijzigingen voortvloeiende vernummering thans reeds aan te brengen. Zij menen, dat een nieuwe, doorlopende nummering het beste kan worden doorgevoerd in een tweede lezing, nadat de mondelinge behandeling van het wetsontwerp in de Kamer is beëindigd.

Artikel 4. Dit artikel is geschrapt naar aanleiding van de opmerkingen terzake in het hiervoor bedoelde Verslag. De daarbij aangehaalde ontwerp-richtlijnen van de E.E.G., die betrekking hebben op aardappel-pootgoed en op zaden van granen, groenvoedergewassen en bieten, en die nog slechts formeel door de Raad moeten worden vastgesteld, onderscheiden in het algemeen twee hoofdcategorieën zaad. Deze indeling gaat uit van de bestemming van het materiaal: basiszaad is, zoals de term reeds doet vermoeden, hoogwaardig materiaal, dat geschikt is om eventueel ook door anderen dan de kweker zelf tot zaai zaad te worden vermeerderd; het aldus verkregen materiaal, dat moet dienen voor de teelt van consumptiegewassen, wordt aangeduid als gecertificeerd zaad.

Aldus zijn de twee grote in het verkeer te onderscheiden categorieën teeltmateriaal aangeduid met termen, die in de voornaamste talen eenzelfde herkenbare klank hebben. Het begrip „oorsprongmateriaal” ging niet uit van de bestemming van het materiaal, maar van de oorsprong, t.w. de voortbrenging door of onder verantwoordelijkheid van de kweker en is dus moeilijk in te passen in de terminologie van de richtlijnen. Aangezien deze terminologie in ieder geval gebruikt zal moeten worden in het intra-verkeer en ook daarbuiten ingevolge een O.E.S.O. aanbeveling voor zaden van groenvoedergewassen reeds toepassing vindt, lijkt het beter het begrip „oorsprongmateriaal” telkens te vervangen door een omschrijving. Verwezen moge worden naar de artikelen 90 en 91.

Artikel 21. De kweker behoort afstand te doen van al zijn rechten, die hem met betrekking tot de benaming toekomen. Tot deze rechten behoort niet alleen het merkrecht, maar ook het recht op de handelsnaam.

Artikel 23. Artikel 13, tiende lid, van de Conventie bepaalt, dat op oudere rechten van derden geen inbreuk mag worden gemaakt. Bij nader inzien voldoet artikel 86, vierde lid, van het ontwerp hieraan niet geheel. Weliswaar voorziet de huidige bepaling in de mogelijkheid, dat een ingeschreven rasbenaming voor een merkrecht moet wijken, maar zolang daarover niet bij vonnis is beslist, zou het gebruik van de rasnaam geen onrechtmatige inbreuk op het oudere merkrecht vormen. In overeenstemming met de Staatssecretaris van Economische Zaken is daarom het vierde lid van artikel 86 geschrapt en artikel 23, eerste lid, gewijzigd. De inbreuk op een ouder merkrecht zal aldus in beginsel altijd onrechtmatig zijn, waarbij het van de rechter zal afhangen, welke consequenties hij hieraan meent te moeten verbinden. De ingeschreven rasbenaming zal na een rechterlijke uitspraak, die ook een uitspraak in kort geding kan zijn, moeten worden doorgehaald en door een andere vervangen.

Artikel 26. In het rapport „Huidig en Toekomstig Kwekersrecht” van de Prof. Mr. B. M. Telders' Stichting, wordt terecht de aandacht gevestigd op het feit, dat in het eerste en tweede lid van artikel 26 achter „artikel 20a” nog moet worden toegevoegd: en artikel 23, tweede lid.

Artikel 29 en 30. Aangezien het Internationale Verdrag tot bescherming van Kweekprodukten uitgaat van een geleidelijke invoering voor de onderscheidene gewassen verdient het aanbeveling ook in Nederland dit stelsel te volgen. Dit sluit niet uit, dat in Nederland reeds aanstonds meer gewassen zullen worden aangewezen, dan waartoe het Verdrag ons verplicht. Reeds de bestaande situatie geeft daartoe aanleiding.

Artikel 43. In dit artikel zijn een drietal wijzigingen aangebracht.

Ten eerste is het criterium voor de verplichte licentieverlening en daarmee voor de verlening van eventuele dwang-

licenties verruimd. Er wordt thans gesproken van de licenties, die noodzakelijk zijn in het belang van de voorziening van de markt met teeltmateriaal tegen redelijke voorwaarden. Aan de Raad geeft dit een ruimere armslag voor de beoordeling of tot het opleggen van dwanglicenties moet worden overgegaan, omdat nu duidelijk is gesteld, dat ook de hoogte van de door de kweker bedongen vergoeding niet aan een voldoende verspreiding van het ras in de weg mag staan.

In de tweede plaats is de verwijzing, wat landbouwgewassen betreft, naar de z.g. bindende rassenlijst komen te vervallen, omdat een nationale bindende lijst op den duur in E.E.G.-verband toch niet gehandhaafd kan worden.

Tenslotte is het vijf-jarig absolute monopolie geschrapt. Indien het belang van de voorziening met teeltmateriaal op redelijke voorwaarden de oplegging van (dwang)licenties vordert, mag de wet zulks niet uitsluiten, omdat nog geen vijf jaren sinds de dagtekening van het kwekersrecht zouden zijn verstreken. Tegen het laten vervallen van deze vijf jaren bestaat naar de mening van de ondergetekenden te minder bedenking, nu, zoals hieronder zal blijken, er geen sprake meer zal zijn van algemene licenties van rechtswege voor alle rassen van een gewas, doch de situatie per ras zal worden beoordeeld.

Artikel 44. Dit artikel is aangevuld met een nieuw tweede lid, dat de Raad voor het Kwekersrecht verplicht, alvorens een dwang-licentie op te leggen, partijen in de gelegenheid te stellen het alsnog eens te worden, waarbij de Raad de aanwijzingen kan geven, die hij in het belang van de voorziening met teeltmateriaal op redelijke voorwaarden noodzakelijk acht.

Artikelen 45 en 46. Deze artikelen vervangen het artikel inzake de algemene dwanglicenties van rechtswege, dat, zoals in de nota naar aanleiding van het verslag inzake het wetsontwerp tot goedkeuring van het Internationale Verdrag tot bescherming van Kweekprodukten is uiteengezet, op gespannen voet staat met artikel 9 van genoemd Verdrag.

In de Engelse wet en in het Franse wetsontwerp volstaat men met een stelsel van individuele dwanglicenties, zoals in de artikelen 43 en 44 van dit ontwerp belichaamd. De ondergetekenden menen, dat de nieuwe formulering van artikel 43 tot effect zal hebben, dat de kweker inderdaad gestimuleerd wordt vrijwillig op voldoende schaal licenties op redelijke voorwaarden te verlenen. Daarbij bedenke men, dat, zoals het in Frankrijk reeds voorkomt, ook hier te lande zou kunnen worden overgegaan tot verlening van (dwang)licenties aan organisaties ten behoeve van haar leden. Het is aan het bedrijfsleven zelf hiervoor de juiste organisatievorm te vinden. Niettemin kan als sluitstuk van een regeling een bevoegdheid van de Minister tot ingrijpen uit een oogpunt van het in artikel 43 omschreven algemeen belang bezwaarlijk worden gemist, zij het dat deze bevoegdheid niet meer per gewas, doch per ras zal moeten worden gehanteerd.

Met het oog hierop is in artikel 45 aan de kweker eerst de gelegenheid gegeven zelf een openbaar aanbod te doen, krachtens hetwelk een ieder, die daarop inschrijft, daarmee een licentie verkrijgt. Deze bevoegdheid tot algemene licentieverlening voor zijn ras — in het Duitse wetsontwerp kernachtig „Jedermannserlaubnis” genoemd — zou de kweker uiteraard ook zonder uitdrukkelijke wetsbepaling hebben. De reden voor de opneming van deze bepaling is evenwel gelegen in de bevoegdheid, die de Raad krijgt om de voorwaarden aan het criterium van artikel 43 te toetsen en in de consequentie, die aan het aanbod wordt verbonden, nl. dat dit onherroepelijk is, behoudens de mogelijkheid van tussentijdse wijziging van de voorwaarden, hetzij op verzoek van de kweker onder goedkeuring van de Raad, hetzij ambtshalve door de Raad, indien deze zulks in het licht van het genoemde criterium nodig acht en de kweker niet tot wijziging overgaat.

Deze regeling beoogt derhalve eveneens de kweker te stimuleren zelf voor een voldoende verspreiding van zijn ras zorg te dragen. Door van de mogelijkheid van het openbare aanbod gebruik te maken, kan hij vermijden telkens met een even-

tuele dwanglicentie of met een door de Minister bewerkstelligde algemene licentie te worden geconfronteerd.

Zoals hierboven reeds vermeld, zal echter, ook gelet op artikel 9 van het Verdrag, het oordeel over de mate van verspreiding van een ras toch in laatste instantie aan de Minister moeten blijven voorbehouden. Hierin voorziet artikel 46. Procedureel zal de gang van zaken gelijk zijn aan die van het openbaar aanbod van artikel 45, zij het dat de Raad zich dan heeft te richten naar de aanwijzingen van de Minister.

Het vervallen van de algemene licenties „van rechtswege” brengt mee, dat de kwekersvergoedingenfonds niet langer kunnen functioneren. Er zal nu een rechtstreekse betalingsverplichting van de licentiehouders jegens de kweker ontstaan. Het ligt evenwel in de bedoeling voor die kwekers, die daar prijs op stellen, de mogelijkheid te openen, dat de keuringsinstelling, evenals voorheen, de licentiegelden int, zij het dat deze dan niet meer op rekening van het fonds, maar per ras op rekening van de kweker worden geboekt. In verband hiermede is aan artikel 95 de plicht voor de keuringsinstelling toegevoegd de verlangde medewerking te verlenen.

Artikel 51. Wegens het verdwijnen van het kwekersvergoedingenfonds dient dit artikel gewijzigd te worden.

Artikel 52. Het is wenselijk, dat zoveel mogelijk de duur van het kwekersrecht in alle landen gelijk is. Het kwekersrecht zou zijn waarde geheel of gedeeltelijk kunnen verliezen, indien het kwekersrecht in het ene land nog een aantal jaren zou blijven bestaan, terwijl in omliggende landen het ras vrij geteeld kan worden. Voorgesteld wordt daarom thans over te nemen, hetgeen in het Verdrag is bepaald. Bij de uitvoering kan dan getracht worden in overleg met de partnerlanden zoveel mogelijk tot vaststelling van uniforme perioden voor de onderscheidene gewassen te geraken.

Artikelen 53, 54 en 73. Wegens het vervallen van de licentie van rechtswege zijn deze artikelen aangepast, terwijl artikel 73 nog een geringe aanvulling behoeft.

Artikel 69. Ten onrechte werd in dit artikel gesproken van „paragraaf”, terwijl het hoofdstuk in afdelingen is verdeeld.

Artikelen 74 t/m 78. Door het verdwijnen van de licenties van rechtswege, is er geen reden meer voor het bestaan van een kwekersvergoedingenfonds. Hierdoor konden de artikelen 74 tot en met 78 vervallen.

Artikel 86. Deze wijziging is reeds bij artikel 23 toegelicht.

Artikelen 90 en 91. Deze artikelen konden niet ongewijzigd blijven nu onder het toekomstig E.E.G.-regiem bepaalde regels voor het zaaizaadverkeer in acht genomen moeten worden. De nieuwe bepalingen beogen materieel hetzelfde resultaat te bereiken als in de oude tekst was voorzien, doch houden thans rekening met de indeling in categorieën, waarover in de toelichting bij artikel 4 is gesproken. In de eerste plaats moest dus nu aan die indeling een wettelijke grondslag worden gegeven. Daarin voorziet het nieuwe eerste lid, van artikel 90.

Het nieuwe tweede lid geeft de bevoegdheid voor te schrijven, dat bepaalde categorieën teeltmateriaal van bepaalde gewassen slechts door de kweker c.q. de instandhouder mogen worden geproduceerd en in het verkeer gebracht. Het gaat hierbij om gewassen, waarbij de kweektechnische zorg van de kweker zelf van overwegende invloed is op de hoedanigheid van het teeltmateriaal. In de oude bepalingen was dit in feite de hoofdregel (eerste lid), omdat, wat toen „oorsprongmateriaal” heette, gelet op de definitie daarvan in artikel 4 (oud) en in samenhang met de keuringsvoorschriften, in het algemeen slechts door de kweker c.q. de instandhouder kon worden geproduceerd en in het verkeer gebracht. De gewassen, waarbij deze regel niet gold, waren in het tweede lid genoemd. Rekening moet echter worden gehouden met een ontwikkeling in de omringende landen, waar men op dit punt minder stringent is dan men tot dusver in Nederland was. Het

lijkt daarom beter de aanwijzing van de gewassen, waarbij de produktie van bepaalde categorieën teeltmateriaal aan de kweker of de instandhouder is voorbehouden, bij algemene maatregel van bestuur te doen geschieden.

Wat de categorieën betreft, valt hierbij in de nieuwe terminologie met name te denken aan de categorie basiszaad; goedkeuring van teeltmateriaal als basiszaad zal nl. blijkens de richtlijnen slechts kunnen geschieden als het teeltmateriaal onder verantwoordelijkheid van de kweker — dus op zijn eigen bedrijf, maar ook op het bedrijf van een derde, die voor de kweker op contract teelt — is voortgebracht.

In wezen gaat het hier dus om voorzieningen, die een onderdeel vormen van het keuringssysteem. De regeling daarvan had ingevolge artikel 97 ook in de keuringsreglementen kunnen geschieden, zoals tot dusver trouwens ook het geval is. Destijds is het evenwel juister geoordeeld, dat de wet zelf de hoofdprincipes zou aangeven. Zo veel te meer geldt dit, nu die hoofdprincipes uit de richtlijnen van de E.E.G. zullen voortvloeien.

Tenslotte moge er nog op worden gewezen, dat de onderhavige voorschriften uiteraard wel te onderscheiden zijn van de civielrechtelijke verhouding ingeval voor een ras kwekersrecht is verleend. Aan de kweker staat het dan uiteraard vrij aan derden licentie voor de voortbrenging van teeltmateriaal te verstrekken. De voorschriften bedoeld in artikel 90, tweede lid, zullen aan deze bevoegdheid geen afbreuk doen, doch alleen tot gevolg hebben, dat een derde het door hem bevoegdelijk geproduceerde teeltmateriaal niet als bv. basiszaad, doch wel als zg. gecertificeerd zaad zal kunnen laten keuren.

Het derde lid regelt thans de aanwijzing van de instandhouders, tot dusver in artikel 91 opgedragen aan de keuringsinstellingen. De ondergetekenden menen bij nader inzien, dat het hier een taak betreft, die meer in de lijn ligt van de Raad, die immers is aangewezen om te oordelen over de zelfstandigheid van rassen en over kwekersrechten, dan van de keuringsinstellingen. Deze laatste zullen uiteraard wel de ten behoeve van de Raad gewenste inlichtingen ter zake kunnen verstrekken.

Monopolisering van een „bijzonder kweekprodukt” blijft via artikel 91 mogelijk.

Artikel 95. Voor de toelichting op het nieuwe tweede lid moge worden verwezen naar hetgeen bij de artikelen 45 en 46 is opgemerkt.

Artikel 100. Wegens de voorgaande wijzigingen moesten in dit artikel enkele artikelen meer genoemd worden, terwijl ook hier artikel 45 kwam te vervallen.

Artikel 104a, ad 1 en 2. De reeds verleende kwekersrechten dienen van kracht te blijven, ook al zou ingevolge de nieuwe wettelijke bepalingen de mogelijkheid tot verkrijging van kwekersrechten voor rassen van het betreffende gewas niet aansonds worden opengesteld.

Het kwekersrecht nieuwe stijl heeft evenwel een andere inhoud dan de oude kwekersrechten. Het is ongewenst nog lange tijd bij dezelfde gewassen twee uiteenlopende systemen, t.w. dat van vrije nabouw annex uitkering uit een kwekersvergoedingenfonds en dat van (dwang) licenties annex licentievergoedingen naast elkaar te laten voortbestaan. Dit zou de concurrentieverhoudingen binnen eenzelfde gewas verstoren. Een zo snel mogelijke overschakeling op het stelsel van licenties is daarom geboden. De onder 2 genoemde datum van 1 juli is gekozen, omdat die datum gezien kan worden als het einde van een keuringsjaar. Indien het niet mogelijk zou blijken in deze overgangperiode tot de aanvang van het eerstvolgende keuringsjaar de overschakeling te voltooien, kan de termijn bij algemene maatregel van bestuur worden verlengd. Op die wijze is een soepele overgang, welke dan zo nodig gewas voor gewas kan worden doorgevoerd, verzekerd.

Ad 3. In hoeverre de hier gehandhaafde rassenlijsten „bindend” zullen zijn, kan door toepassing van artikel 89 worden bepaald.

Ad 4, 5 en 6. Dit zijn de gebruikelijke overgangsbepalingen met betrekking tot aanhangige vragen en verzoeken en lopende gedingen.

Ad 7. Deze overgangsbepaling is noodzakelijk om te voorkomen, dat een reeds in het verkeer zijnd ras onder vigueur van artikel 87, welke bepaling in het Kwekersbesluit 1941 niet voorkwam, plotseling niet meer tot het verkeer zou zijn toegelaten.

Artikel 104b. Er is geen reden in het kader van de Wet beroep Administratieve Beschikkingen aan de beslissingen van de Raad voor het Kwekersrecht een andere positie toe te kennen dan aan de beslissingen van de Octrooiraad.

Artikel 104c. Het Reglement van de Raad van het Kwekersrecht is destijds niet van de lijst van bezettingsmaatregelen afgevoerd, omdat gemeend werd, dat in de artikelen 45 en 46 daarvan overgangsbepalingen voorkwamen, waaraan kracht van wet moest worden toegekend. Derhalve zal dit Reglement thans bij deze wet moeten vervallen.

De bij het tweede lid van dit artikel ingetrokken wet van 31 december 1920 had aanvankelijk betrekking op de handel in zaaizaden, veevoerders en meststoffen. Bij gelegenheid van de Wet bestrijdingsmiddelen en meststoffen 1947 werd de

wet ten aanzien van meststoffen buiten werking gesteld. Voor de zaaizaden zal zij door de invoering van de Zaaizaad- en Plantgoedwet eveneens haar betekenis verliezen.

Voor veevoeder kan aan deze wet niet meer een zodanige betekenis worden toegekend, dat zij nog langer gehandhaafd zou moeten worden. Zo nodig kan het Produktschap voor Veevoeder nog compenserende voorzieningen treffen.

Artikel 105. De opneming van de overgangsbepalingen maakt een speciale invoeringswet overbodig. Het tijdstip van inwerkingtreding zal thans bij Koninklijk Besluit kunnen worden bepaald. Dit is van groot belang, omdat erop moet worden gerekend, dat in de loop van 1966 drie landen het Verdrag van 1961 zullen hebben geratificeerd, zodat dit dan in werking gaat treden. Een te grote vertraging in de ratificatie door Nederland zou onze positie in dit kader niet ten goede komen.

De Minister van Landbouw en Visserij,
B. W. BIESHEUVEL.

De Minister van Justitie,
SAMKALDEN.